

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MAKEDONYA CUMHURİYETİ ARASINDA
HUKUKÎ VE CEZAÎ KONULARDA ADLÎ YARDIMLAŞMA
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 12.3.2000 Sayı:23991)

Kanun No

4547

Kabul Tarihi

7.3.2000

MADDE 1. – 24 Şubat 1997 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MAKEDONYA CUMHURİYETİ
ARASINDA HUKUKÎ VE CEZAÎ KONULARDA
ADLÎ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti (bundan sonra Âkit Taraflar olarak anılacaktır) arasındaki dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukukî ve cezaî konular ile suçluların iadesi ve hükümlü kişilerin nakilleri konularında karşılıklı adlî yardımlaşmayı egemenlik, millî bağımsızlık, haklarda eşitlik ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak düzenlemek arzusuyla,

Hukukî ve cezaî konularda bir adlî yardımlaşma Anlaşması akdedilmesine karar vermişlerdir.

Bu amaçla aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

KISIM I

BÖLÜM 1

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğerinin ülkesinde şahısların, mallarının ve menfaatlerinin adlî ve kanunî korunması hususlarında bu Devlet Vatandaşları ile aynı haklara sahiptirler.

2. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, hak ve menfaatlerinin takibi ve korunmasında hukukî ve cezaî konularda yetkili mahkemelere ve diğer yetkili makamlara bu Âkit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.

3. Âkit Taraflardan birinde merkezi olan ve bu Tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler işbu Anlaşmanın hükümlerinden yararlanabilirler.

Madde 2

1. İşbu Anlaşmayla ilgili yazışmalar her iki ülkenin Adalet Bakanlıklarınca yapılacaktır.

2. Birinci bent hükmü diplomatik yoldan iletişimi engellemez.

3. Acil hallerde iletişim Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (INTERPOL) aracılığıyla da sağlanır.

4. Yazışmalarda, Türkiye Cumhuriyeti için Türkçe, Makedonya Cumhuriyeti için Makedonca dilleri kullanılacaktır.

Madde 3

Âkit Tarafların Adalet Bakanlıkları, talep üzerine, işbu Anlaşmaya konu teşkil eden hukukî sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki kanunlar ve uygulamalar konusunda birbirlerine karşılıklı olarak bilgi vereceklerdir.

KISIM II

BÖLÜM 1

HUKUKÎ KONULARDA ADLÎ YARDIMLAŞMA

Madde 4

1. Âkit Tarafların yetkili makamları karşılıklı olarak hukukî konularda adlî yardım sağlamayı taahhüd ederler.

2. Adlî yardımlaşma, özellikle, belgelerin gönderilmesi, bilirkişi incelemesi, tarafların, şahitlerin ve uzmanların dinlenmesini kapsar.

Madde 5

1. Adlî yardım talebi aşağıdaki hususları içerecektir:

– Talepte bulunan ve talep edilen makamların adları;

– Adlî yardım talep edilen olayın mahiyeti;

– Tarafların isimleri ve soyadları, daimi ve geçici adresleri (ikametgâhları veya oturdukları yerler), uyrukları ve meslekleri;

– Tarafların vekillerinin isimleri soyadları ve adresleri;

– Talebin konusu ve ıcrası için gerekli bilgiler.

2. Adlî yardım talebi ve buna ekli belgeler, imzalanmış olmalı ve talepte bulunan makamın resmî mührünü taşımalıdır.

Madde 6

1. Talep edilen makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesi sırasında, kendi Devletinde yürürlükte olan kanun hükümlerini uygular. Bununla birlikte, talepte bulunan makamın isteği üzerine, talepte bulunan makam talepte bulunan Âkit Tarafın kanunlarına aykırı olmamak şartıyla diğer Âkit Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.

2. Talep edilen makam adli yardım talebinin yerine getirilmesinde yetkili değilse, sözkonusu talebi yetkili makamına iletir ve bundan talepte bulunan makamı haberdar eder.

3. Talepte bulunan makam adli yardım talebinin yerine getirilmesinden sonra belgeleri talepte bulunan makama iletir veya talebin yerine geterilememesi halinde, durumu sebepleri ile bildirir.

Madde 7

1. Tebligatlar, talep edilen Tarafın dilinde kaleme alınmış veya bu Tarafın diline uygunluğu tasdik edilmiş bir tercümeyi havi olmaları halinde, talep edilen makam tarafından kendi Devletinde bu konuyu düzenleyen hükümlere uygun olarak yapılır. Aksi halinde, talep edilen makam, tebligatı, ancak muhatabı almayı kabul ettiği takdirde yapabilir.

2. Tebligat talebinde muhatabın tam adresi ve tebliğ edilecek evrak belirtilmelidir.

3. Tebligat talebinde belirtilen adrese evraklar tebliğ edilemediği takdirde, talep edilen makam muhatabın tam adresini tesbit için gereken tedbirleri alacaktır. Bu adresin tesbit edilmesinin imkânsızlığı halinde, talep edilen makam talep eden makama bilgi verir ve tebliğ edeceği evrakı bu makama iade eder.

Madde 8

Tebligat alındısı talep edilen Tarafın yürürlükteki yasalarına göre tanzim edilir. Tebligat alındısı tebliğ tarihini ve yerini ihtiva edecektir.

Madde 9

Talep edilen Taraf kendi topraklarında adli yardım sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 10

Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi, talep edilen Âkit Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar vermesi halinde reddedilebilir.

Madde 11

1. Bu Anlaşmanın 13 üncü maddesinde belirtilenlerin dışındaki, adli yardım talepleri ve buna ekli belgelere talep edilen Taraf diline yapılmış onaylı tercüme ekleneciktir.

2. Tercümenin tasdiki, talepte bulunan makam, yeminli bir tercüman, bir noter veya Âkit Tarafların diplomatik veya konsolosluk memurları tarafından yapılabilir.

3. Adli yardım taleplerinin icrası ile ilgili belgeler talep edilen Tarafın dilinde düzenlenecektir.

Madde 12

1. Hangi uyrukta olursa olsun, bir davet üzerine diğer Âkit Tarafın adli makamı önüne çıkan tanık veya bilirkişi, bu Âkit Tarafın ülkesinde, talep eden Âkit Taraf ülkesine girişinden önce işlenen bir suç dolayısıyla kovuşturulamayacağı veya tutuklanamayacağı gibi daha önce itihaz olunan bir karar sebebiyle de cezalandırılmaz.

Tanık veya bilirkişi, daveti yapan makamca hazır bulunmasının artık gerekli olmadığı hususu kendilerine bildirildiği tarihten itibaren birbirini takip eden 15 gün içinde talep eden Âkit Taraf ülkesini terketmediği takdirde işbu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin kendi kusuru olmaksızın talep eden Âkit Taraf ülkesini terkedmediği süre, bu paragraftan öngörülen süre kapsamı dışında tutulacaktır.

Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle de kovuşturulamaz yahut tutuklanamazlar.

2. Talep eden makam, tanık veya bilirkişi sıfatıyla davet edilen kişiyi, talep eden Âkit Taraf mevzuatında öngörülen şartlar dairesinde yol ve ikamet giderlerinin ödeneceği ve bilirkişi için tazminat tediyeye olunacağı hususundan haberdar edecektir. Bu kişinin talebi üzerine, yol ve ikamet giderlerinin karşılanması için sözü edilen makamca bir avans ödenecektir.

BÖLÜM 2

BELGELER

Madde 13

Âkit Taraflardan birinin mahkemeleri veya diğer yetkili makamların talebi üzerine, diğer Taraf, talebi yapan Tarafın vatandaşlarının ahvali şahsiyelerine mütedair belgelerin, şahsî işlerine ve menfaatlerine ilişkin diğer belgelerin suretlerini tercümesiz ve ücretsiz gönderecektir.

Madde 14

1. Âkit Tarafların birinin ülkesinde yetkili makamlar tarafından tanzim edilmiş, verilmiş veya onaylanmış ve resmî mühür taşıyan belgeler ile bunların tasdikli örneklerinin diğer Âkit ülkenin topraklarında hukuken geçerli olabilmesi için başkaca bir işleme gerek bulunmamaktadır.

2. Âkit Taraflardan birinin ülkesinde düzenlenen resmî belgeler, diğerinin topraklarında düzenlenen resmî belgelerle aynı oranda ispat kuvvetine sahiptir.

BÖLÜM 3
TEMİNAT AKÇESİNDEN (JUDİCATUM SOLVI) VE
ADLİ MASRAFLARDAN MUAFİYET

Madde 15

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından veya bu Tarafın ülkesinde ikâmetgâhları veya meskeni bulunmamasından ötürü teminat akçesi (judicatum solvi) vermekle sorumlu tutulamazlar.

Madde 16

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Tarafın mahkemeleri önünde bu Âkit Tarafın vatandaşları gibi aynı şartlarla ve ölçüde harç ve masraflardan muafiyetten ve ücretsiz adli müzaheretten faydalanırlar.

2. Bu adli yardım ve adli müzaheret, icra işlemleri dahil, davaya ilişkin işlemlerde uygulanır.

3. Âkit Taraflardan birinin yasal hükümleri uyarınca harç ve masraflardan muaf olmaktan yararlanan vatandaşlar, diğer Tarafın ülkesinde aynı davanın usule ilişkin işlemleri dolayısıyla da bu muafiyetten yararlanırlar.

Madde 17

1. 16 ncı madde hükmünden faydalanmak için gerekli olan şahsî, ailevî ve malvarlığı durumuna ilişkin belge, müracaat edenin ikametgâhının veya meskeninin ülkesinde bulunduğu Âkit Tarafın yetkili makamları tarafından verilmelidir.

2. Şayet müracaat edenin Âkit Tarafların birinde veya diğerinde ikametgâhı veya meskeni bulunmuyor ise, sözkonusu belgeyi uyruğu olduğu Devletin diplomatik misyonu veya konsolosluğu kendisine verebilir.

3. Adli harç ve masraflardan muafiyet talebini karara bağlayacak adli makam, işbu Anlaşmanın 2 nci maddesinde öngörülen yöntemi izleyerek, bu belgeyi vermiş olan makamdan tamamlayıcı bilgiler talep edebilir.

Madde 18

Âkit Taraflardan herhangi birinin mahkemesi, diğer Âkit Tarafın ülkesinde ikametgâhı veya meskeni bulunan bir şahsın belirli bir usul işlemi tamamlaması için bir süre tesbit ederse, bu süre, evrakın muhatabına tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

BÖLÜM 4
HUKUKİ KONULARDAKİ
KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 19

1. Âkit Taraflardan herhangi biri, diğer Âkit Tarafın ülkesinde verilmiş aşağıdaki kararları, işbu Anlaşmada öngörülen şartlar altında tanıyacak ve tenfiz edecektir:

– Hukukî konulara ilişkin kararlar;

- Tazminata ilişkin olarak cezaî konularda verilmiş kararlar;
- Hukukî konularda verilmiş hakem kararları;

2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilmiş olan hukukî konulardaki nihaî mahiyette adli kararlar, karar olarak kabul edilir. Birinci paragrafta belirtilen hukukî konulara ilişkin kararlar ancak, bunlara ilişkin hukukî ilişkilerin işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra doğmuş olması halinde nazara alınacaktır.

3. Kişi hallerine mütedair kararlar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce verilmiş olsalar dahi tanınacaktır.

Madde 20

İşbu anlaşmanın 19 uncu maddesinde belirtilen kararlar diğer Âkit Tarafın ülkesinde aşağıdaki şartları haiz olmaları halinde tanınır ve tenfiz edilir:

- Karar, verildiği Âkit Tarafın ülkesindeki kanunlara göre kesinleşmiş ve icra edilebilir olmalıdır.

- Kararı veren mahkeme, bunun tenfizinin veya tanınmasının istenildiği Âkit Tarafın kanunlarına göre böyle bir kararı vermeye yetkili addedilmelidir.

- Kararın verildiği Âkit Tarafın kanunlarına göre, davayı kaybeden taraf usulüne uygun surette mahkemeye davet edilmiş olmalıdır.

- Davanın tarafları iddialarının savunma hakkından mahrum edilmemiş ve usulüne uygun olarak mahkemeye davet edilmiş bulunmalı ve kendilerine iddialarını ileri sürme ve savunma olanağının bulunmadığı hallerde temsil edilebilme fırsatı verilmiş olmalıdır.

- Kararın tanınmasının veya tenfizinin istenildiği Âkit Tarafın ülkesinde, aynı muhakeme usulü çerçevesinde ve aynı Taraflar arasında, daha önceden verilip kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

- Kararın ülkesinde tanınmasının veya tenfizinin istenildiği Âkit Tarafın yargı makamları nezdinde aynı olaylara dayanılarak aynı amaçla aynı taraflar arasında açılmış bir dava bulunmamalıdır.

- Kararın ülkesinde tanınmasının veya tenfizinin istenildiği Âkit Tarafın mevzuatına göre, bu Tarafın kanunlarının uygulanmasını gerektiren durumlarda karar ancak; şayet sözkonusu kanunlar doğru olarak uygulanmış ise veya, tanıma ve tenfizin istenildiği Âkit Tarafın kanunları, esas itibarıyla diğer Âkit Tarafın kanunlarından farklı değilse tanınır ve tenfiz edilir.

- Karar, ülkesinde tanınması veya tenfiz edilmesi istenilen Âkit Tarafın hukuk ve kamu düzeninin temel prensiplerine uygun olmalıdır.

Madde 21

Hakem mahkemesi kararları, 20 nci maddenin 6 ncı bendi hariç, sözkonusu maddede belirtilen şartlara ilaveten, ancak aşağıdaki koşulları taşıyorsa tenfiz edilir:

- Kararın tenfizinin istenildiği Âkit Tarafın Kanununa göre, benzeri bir uyuşmazlığın çözümlenmesi için tahkim yoluna başvurulabilmekteyse;

- Hakem kararı, taraflar arasındaki bir tahkim anlaşmasına veya tahkim şartının öngörüldüğü bir uyumsuzluğa ilişkin olarak verilmiş ise;
- Hakem Mahkemesinin teşekkül tarzı, tarafların tahkim anlaşmasına veya tahkim şartına yahut kararının verildiği Devletin mevzuatına uygun bulunmakta ise;
- Taraflar, hakem tayini veya hakeme başvurulması işlemlerinden usulüne uygun olarak haberdar edilmiş ise;
- Hakem kararı, verildiği Devlette kesinleşmiş ise.

Madde 22

1. Tanıma veya tenfiz için başvuru, kararın ülkesinde tanınmasının veya tenfizinin istenildiği Âkit Tarafın yetkili adli makamına doğrudan yapılır.

2. Başvuruya aşağıdaki bilgiler eklenmelidir:

- Kararın aslına uygunluğu tasdik edilmiş sureti, kararın kendisinden açık bir şekilde anlaşılacağı takdirde, kararın kesinleşmiş olup icra kuvvetini haiz olduğunu tevsik eden bir belge;

- Aleyhine karar alınan ve davaya katılmayan tarafın, usulüne uygun surette mahkemeye davet edildiğini ve kendisinin davaya katılması mümkün olmadığından, vekili vasıtasıyla mahkeme önünde muteber şekilde temsil olunduğunu tevsik eden bir belge;

- Yukarıda belirtilen belgelerin, kararın ülkesinde tanınması veya tenfizi istenilen Âkit Tarafın diline yapılmış tasdikli tercümeleleri.

Madde 23

1. Kararların tanınması ve tenfizi işleminde, tanıma veya tenfiz istenilen Âkit Tarafın mevzuatına uygulanacaktır.

2. Bu Anlaşmanın uygulamasında, tanıma veya tenfiz istenilen makam davanın esasına ilişkin hususlara bağlı olup, sadece işbu Anlaşmada belirtilen şartların yerine getirilmediğini inceleyecektir.

Madde 24

Bu Anlaşmanın kararların tanınmasını ve tenfizi hakkındaki hükümleri, Âkit Tarafların, adli bir icra işlemi sonucu elde edilen paranın yabancı bir ülkeye havalesi veya eşyaların ülke dışına çıkarılması ile ilgili millî mevzuatlarına hânel getirmez.

KISIM III

BÖLÜM I

CEZA ALANINDA ADLÎ YARDIMLAŞMA

Madde 25

1. Âkit Taraflar, ceza alanında birbirlerine karşılıklı olarak adli yardımda bulunmayı taahhüt ederler.

2. Ceza alanında adlî yardımlaşma, özellikle, belgelerin iletilmesini, arama, delil teşkil eden belge ve eşyalara el konulması ve teslimi, bilirkişi incelemesi, sanıkların sorgulanması, tanıkların ve bilirkişilerin dinlenmesi ve keşif yapılması gibi usul işlerinin yerine getirilmesini kapsar.

Madde 26

1. Ceza alanında adlî yardım talebi aşağıdaki hususları ihtiva edecektir:
 - Talepte bulunan ve talepte bulunulan makamların ismi,
 - Soruşturmanın veya davanın konusu,
 - Sanıkların veya hükümlülerin isimleri, oturdukları veya ikamet ettikleri mahal, uyrukluğu ve mesleği ve mümkün olduğu ölçüde, doğum yerleri ve tarihleri ile bunların babalarının ve analarının isimleri,
 - Mevcut ise kanunî temsilcilerinin isimleri ve adresleri,
 - Adlî yardım talebinin amacı ve talebin yerine getirilmesi için gerekli bilgilerle suç teşkil eden fiilin tavsifi ve suçun niteliği.
2. Talepler ve bunlara ekli belgeler, düzenleyen makamın, imzasını ve resmî mühürünü ihtiva edecektir.

Madde 27

1. İstenilen makam, adlî yardım talebini, kendi ülkesinde yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak yerine getirecektir. Bununla birlikte, istenilen makam, isteyen makamın talebi üzerine, İstenilen Tarafın mevzuatına aykırı olmadığı ölçüde, İsteyen Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.
2. İstenilen makam adlî yardım talebinin yerine getirilmesi konusunda yetkili bulunmadığı takdirde, adlî yardım talebini İstenilen Tarafın yetkili makamına iletcek ve keyfiyetten isteyen makamı haberdar edecektir.
3. İsteyen makamın talebi üzerine, istenilen makam, adlî yardım talebinin yerine getirileceği tarih ve yeri isteyen makama duyuracaktır. İstenilen makam, isteyen makamın ilgili görevlilerinin ve kişilerin adlî yardım talebinin yerine getirilmesi sırasında hazır bulunmalarına izin verebilir.
4. İstenilen makam, adlî yardım talebinin yerine getirilmesinden sonra talebin yerine getirilmesine ilişkin belgeleri isteyen makama iade edecek veya talep yerine getirilemiyorsa, bunun nedenlerini bildirecektir.

Madde 28

1. İsteyen Tarafın adlî makamı, bir tanık veya bilirkişinin huzurunda hazır bulunmasını gerekli görürse, bu hususu davetin tebliğine ilişkin talebinde belirtecektir.
2. Bir önceki paragrafta sözü edilen davetname, davete icabet edilmemesi halinde herhangi bir para cezasını veya diğer müeyyideyi ihtiva etmeyecektir.
3. Tanıklara ve bilirkişilere ödenecek ücretler ile bunların yol ve ikamet giderleri İsteyen Tarafça karşılanacaktır.

4. Hangi uyrukta olursa olsun, kendi arzusuyla İsteyen Tarafın adli makamı önüne çıkacak olan tanık veya bilirkişi, bu Tarafın ülkesinde, ülkeye girişinden önceki fiilleri dolayısıyla kovuşturulamaz, tutuklanamaz, cezalandırılmaz ve herhangi bir şekilde hürriyetleri kısıtlanamaz. Bunlar, ayrıca soruşturmaya veya davaya temel teşkil eden usulî işlemlere ilişkin fiilleri bakımından da sözkonusu dokunulmazlıktan yararlanırlar.

5. Tanık veya bilirkişi, hazır bulunmasının gerekli olmadığı hususu kendisine tebliğ edildiği tarihi takip eden onbeş gün içinde İsteyen Taraf ülkesini terketmediği takdirde bu maddenin 4 üncü paragrafında öngörülen dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin, kendi elinde olmayan sebeplerle İsteyen Taraf ülkesini terkedemediği süre, bu paragrafta belirtilen süreye dahil edilmez.

Madde 29

1. İstenilen Taraf, kendi diline yapılmış ve resmen tasdik edilmiş tercümeleriyle birlikte gönderilen tebliği istenilen belgeleri, mevzuatında öngörüldüğü şekilde tebliğ edecektir. Aksi takdirde, İstenilen Taraf bu belgeleri ancak muhatabının buna rıza göstermesi halinde tebliğ edebilir.

2. Tebligat talebinde muhatabın doğru adresi ve tebliğ olunacak belgelerinin niteliği belirtilecektir.

3. Belgeler, tebligat talebinde belirtilen adreste tebliğ olunmadığı takdirde, İstenilen Taraf, muhatabın doğru adresinin tesbiti için gerekli tedbirleri alacaktır. Bunun mümkün olmaması halinde, İstenilen Taraf, İsteyen Tarafı bundan haberdar edecek ve tebliği istenilen belgeleri iade edecektir.

Madde 30

Tebellüğ belgesi, İstenilen Taraf mevzuatında öngörülen hükümlere göre düzenlenecektir. Bu belge tebliğ tarihi ve yerini ihtiva edecektir.

Madde 31

28 inci maddenin 3 üncü paragrafı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, İstenilen Taraf adli yardıma ilişkin olarak kendi ülkesinde yapılan masrafları üstlenecek ve bunların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 32

1. Adli yardım talepleri aşağıdaki hallerde reddedilebilir.

– İstenilen Taraf, talebin yerine getirilmesi halinde, bunun kendisinin egemenlik, güvenlik veya kamu düzenine zarar vereceği görüşünde ise;

– İstenilen Tarafça, yardım isteminin yerine getirilmesinin iç mevzuatına aykırı olacağı addediliyorsa;

2. Adli yardımlaşma talebi bu maddeye göre reddedildiği takdirde bunun gerekçesi bildirilecektir.

Madde 33

1. İşbu Anlaşmanın 29 uncu maddesinin 1 inci paragrafında ve 68 inci maddesinde öngörülenler hariç, yardım taleplerine ve ekindeki belgelere, İstenilen Taraf dilinde yapılmış onaylı tercümeleri eklenecektir.

2. Tercümenin tasdiki, İsteyen Taraf, yeminli mütercim, noter ya da Âkit Tarafların diplomatik temsilcisi veya konsolosluk görevlisi tarafından yapılabilecektir.

3. Taleplerin yerine getirilmesine ilişkin belgeler, İstenilen Taraf lisanında düzenlenecektir.

BÖLÜM 2

SUÇLULARIN İADESİ

Madde 34

1. Âkit Taraflar, işbu Anlaşma hükümleri çerçevesinde, ülkelerinde bulunan ve haklarında hazırlık soruşturması veya son soruşturma yapılması veya bir mahkûmiyet kararının infazı amacıyla diğer tarafta aranan kişileri karşılıklı olarak teslim etmeyi taahhüt ederler.

2. Hazırlık soruşturması veya son soruşturma için iade ancak, her iki Âkit Tarafın kanunlarına göre oniki aydan fazla hapis cezasını veya daha ağır bir cezayı gerektiren suçlar için yapılacaktır.

3. Bir cezanın infazı için iade ancak, her iki Âkit Tarafın kanunlarına göre hapis cezasını gerektiren suçlar için ve kişi altı aydan fazla hapis cezasına veya daha ağır bir cezaya mahkûm edilmiş bulunduğu takdirde yapılacaktır.

4. İade talebi, her iki Âkit Taraf kanunlarına her biri hapis cezasını gerektiren birbirinden ayrı suçlara ilişkin olmakla beraber, bunlardan bazıları bu maddenin 2 nci ve 3 üncü paragraflarında öngörülen şartlara uymadığı takdirde, İstenilen Taraf bu suçlar için de iadeye karar verebilir.

Madde 35

1. Aşağıdaki hallerde iade yapılmayacaktır:

– İadesi talep olunan kişi İstenilen Taraf vatandaşı ise;

– İstenilen Taraf iç mevzuatına göre iade kabule şayan bulunmuyorsa veya ceza zaman aşımı ya da kanunda öngörülen başka bir sebeple talep yerine getirilemeyecek ise;

– İadesi talep olunan şahıs, İstenilen Taraf ülkesinde, aynı suç dolayısıyla kesinleşmiş bir mahkeme kararı veya men’i muhakeme kararına konu teşkil etmekte ise;

– Suç İstenilen Taraf ülkesinde işlenmiş ise.

2. İstenilen Taraf, iadesi talep olunan kişiyi vatandaşı olması nedeniyle iade etmediği takdirde, İsteyen Tarafın talebi üzerine bu kişi hakkında ceza muhakemesi başlatacaktır. Dosyalar, bilgiler ve diğer deliller İsteyen Tarafça İstenilen Tarafa iletilecektir. İsteyen Taraf, sözü edilen muhakeme işlemlerinin sonucundan haberdar edilecektir.

Madde 36

1. Hazırlık soruşturması veya son soruşturma yapılması amacıyla, vaki iade talebine tutuklama kararının aslına uygunluğu tasdik edilmiş bir sureti, suçun işleniş şeklini anlatan bir izahname ve suçun tavsifini ve uygulanacak cezayı belirten kanun maddeleri metinleri eklenecektir. Suçtan bir maddi zarar meydana gelmiş ise, olanaklar ölçüsünde zararın gerçek miktarı gösterilecektir.

2. Bir cezanın infazı amacıyla vaki iade talebine, kesinleşmiş mahkeme kararının aslına uygunluğu tasdik edilmiş sureti ile suçun tavsifini belirten ve uygulanan kanun maddelerinin tam metinleri eklenecektir. Cezanın bir kısmı infaz edilmiş ise bu husus belirtilecektir.

3. İade talebine, istenilen kişinin vatandaşlık durumu ile, olanaklar ölçüsünde eşkali, kimliği, bulunduğu yer, kişisel durumu ile ilgili bilgiler, fotoğrafı ve parmak izi fişleri eklenecektir.

4. İsteyen Taraf, talebine iadesi istenilen kişinin işlediği suça ilişkin delillere ait belgeleri eklemek zorunda değildir.

Madde 37

İade talebi gerekli tüm bilgileri ihtiva etmediği takdirde, İstenilen Taraf bunun tamamlanmasını isteyebilir. İstenilen Taraf bu amaçla, gerekli nedenlerle uzatılması mümkün olmak kaydıyla iki ay geçmemek üzere bir süre tayin edebilir.

Madde 38

İade talebinin alınmasını müteakip İstenilen Taraf gecikmeksizin, talebe konu teşkil eden kişinin geçici tutuklanması dahil gerekli tüm tedbirleri alacaktır. Bu hüküm, işbu Anlaşma hükümlerine göre iade zorunluluğu bulunmayan olaylarda uygulanmaz.

Madde 39

Acil hallerde, iade İsteyen Tarafın yetkili makamları istenen kişinin geçici tutuklanmasını isteyebilirler. İstenilen Tarafın yetkili makamları bu talep hakkında kendi mevzuatına göre karar verecektir.

Geçici tutuklama isteminde, 36 ncı maddenin 1 veya 2 nci paragrafında bahsolunan belgelerin mevcudiyeti zikredilecek ve iade talebinde bulunulmasının amaçlandığı belirtilecektir. İstemde, ayrıca, hangi suçlar için iade istenileceği, suçun ne zaman ve nerede ve nasıl işlendiği ve olanaklar ölçüsünde iadesi istenen kişinin eşkali açıklanacaktır.

Geçici tutuklama istemi, İstenilen Tarafın yetkili makamlarına, gerek diplomatik kanaldan, gerek posta veya telgraf veya Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (İTERPOL) aracılığıyla veya yazıya dönüştürülebilir ve İstenilen Tarafça kabul edilecek herhangi bir şekilde iletilebilir.

İsteyen makam gecikmeksizin istemin sonucundan haberdar edilecektir.

İstenilen Tarafa, geçici tutuklamayı takip eden 45 gün içinde iade talebi ve 36 ncı maddede belirtilen belgeler iletmez ise, geçici tutuklamaya son verilebilir. Bu süre, hiçbir ahvalde tutuklama tarihinden itibaren 60 günü geçmeyecektir. Geçici serbest bırakma olanağı her vakit mümkündür, ancak İstenilen Taraf iadesi istenen kişinin kaçmasını önlemek için gereken tüm tedbirleri alacaktır.

Serbest bırakma, iade talebinin sonradan alınması halinde yeniden tutuklamaya ve iadeye engel oluşturmaz.

ERTELEMELİ VEYA ŞARTLI TESLİM

Madde 40

1. İstenilen Taraf, iade talebi hakkında kararını verdikten sonra, talep edilen kişinin, iade talebine konu edilenin dışındaki bir suç sebebiyle muhakeme edilmesi veya hükümlü bulunduğu cezayı kendi ülkesinde çekmesi için teslimini erteleyebilir.

2. İstenilen Taraf, teslimi ertelemek yerine istenilen şahsı İsteyen Tarafa geçici olarak teslim edebilir. Bu şekilde, geçici olarak teslim edilen kişi, gönderilmesine esas teşkil eden usul işleminin tamamlanmasından sonra ve her halükârda teslim tarihinden itibaren 3 ayı geçmeyecek bir süre içinde geri gönderilecektir.

AYNI ZAMANDA VAKİ TALEPLER

Madde 41

Aynı kişinin iadesi birden fazla Devlet tarafından istenilirse, hangi istemin yerine getirileceğine İstenilen Taraf karar verecektir.

HUSUSİLİK KURALI VE ÜÇÜNCÜ DEVLETE İADE

Madde 42

1. İade edilen kişi, İstenilen Tarafın muvafakatı bulunmaksızın, iadeden evvel işlenen ve iadeye esas olandan başka bir suç için kovuşturulamayacağı, yargılanamayacağı ve hakkındaki bir cezanın infaz edilemeyeceği gibi, teslim tarihinden önceki suçlar sebebiyle üçüncü bir Devlete de teslim edilemez.

2. Aşağıdaki hallerde istenilen Tarafın muvafakatine gerek görülmez:

– İade edilen kişi, muhakemesinin sonuçlanmasını veya mahkum edilmişse cezasının yerine getirilmesini takip eden 15 gün içinde İsteyen Tarafın ülkesini terketmemiş ise.

İade edilen kişinin kendi iradesi dışında sebeplerle İsteyen Tarafın ülkesini terketme imkânsızlığı içinde olduğu müddet, bu sürenin kapsamı dışındadır.

– İade edilen kişi İsteyen Taraf ülkesini terkettikten sonra bu ülkeye geri dönmüş ise.

TALEBE İLİŞKİN KARAR

Madde 43

1. İstenilen Taraf, iade konusundaki kararını İsteyen Tarafa iletacaktır.

2. İade isteminin, tamamen veya kısmen reddedilmesi halinde, buna ilişkin red sebepleri İsteyen Tarafa iletilecektir.

3. İade isteminin kabul edilmesi halinde, İstenilen Taraf teslim yeri ve tarihini İsteyen Tarafa bildirecektir. İsteyen Taraf, iade için belirlenen günü takip eden 15 gün içinde istenilen kişiyi teslim almadığı takdirde, bu kişi serbest bırakılacaktır.

Madde 44

İade edilen kişi firar etmiş ve İstenilen Taraf ülkesine dönmüş ise, İsteyen Tarafça yeniden iade talep edildiğinde, işbu Anlaşmanın 36 ncı maddesinde öngörülen belgelerin iletilmesine gerek bulunmamaktadır.

TRANSİT

Madde 45

1. Âkit Taraflardan herbiri, diğer Tarafın talebi üzerine, üçüncü bir Devlet tarafından bu Tarafa iade edilen kişilerin kendi ülkesinden transit olarak geçişine izin verecektir. Âkit Taraflar, işbu anlaşma hükümlerine göre iade kapsamı dışında gördükleri suçlar için transit geçişe müsaade etmekle yükümlü değildirler.

2. Âkit Tarafların yetkili makamları her olayda, transit geçişin şekli, güzergâhı ve diğer şartları konusunda mutabakat sağlayacaklardır.

MUHAKEME SONUÇLARINDAN BİLGİ VERME

Madde 46

İsteyen Taraf, iade edilen kişinin tesliminden sonra hakkında yapılan ceza muhakemesi sonuçlarını İstenilen Tarafa iletacaktır. Bu yükümlülüğe ilaveten, İsteyen Taraf, talebi halinde kesinleşmiş karar örneğini İstenilen Tarafa gönderecektir.

Madde 47

İade ve geçici tutuklama işlemleri münhasıran İstenilen Taraf mevzuatına göre yapılacaktır.

Madde 48

İade talebine ilişkin belgelere, İstenilen Taraf dilinde veya İngilizceye yapılmış ve aslına uygunluğu tasdik edilmiş tercüme eklenecektir.

BÖLÜM 3
CEZALARIN VATANDAŞI OLDUKLARI DEVLETTE
İNFAZI AMACIYLA HÜKÜMLÜLERİN NAKLİ

Madde 49

1. Diğer Âkit Taraf ülkesinde kesinleşmiş bir mahkeme kararıyla hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkumiyetine karar verilen herhangi bir Âkit Tarafın vatandaşı, Âkit Tarafların mutabakatıyla ve işbu Anlaşmada öngörülen şartlar dairesinde, cezalarının yerine getirilmesi için kendi ülkesine nakil edilecektir.

2. Hükümlünün nakli, mahkemesince mahkumiyet kararı verilen Âkit Tarafın (Hüküm Devleti) talebi üzerine, hükümlünün gönderileceği diğer Âkit Tarafın (İnfaz Devleti) bunu kabulü ile gerçekleştirilir.

3. Hükümlünün vatandaşı olduğu Âkit Taraf da, nakil olanağının incelenmesi için diğer Âkit Tarafa başvuruda bulunabilir.

Madde 50

Hükümlü, temsilcisi veya ailesi mensupları 49 uncu maddede öngörülen prosedürün başlatılması amacıyla, Âkit Taraflardan birinin yetkili makamlarına müracaat edebilirler. Hüküm Devletinin yetkili makamları, hükümlüyü, böyle bir müracaatta bulunma olanağının olduğu konusunda bilgilendireceklerdir.

Madde 51

Hükümlünün nakli, ancak mahkumiyetine konu olan fiil, İnfaz Devletinin mevzuatı açısından da bir suç teşkil etmesi halinde gerçekleştirilir.

Madde 52

1. Hükümlünün nakli, ancak rızasıyla yapılır.
2. Hükümlü rızasını geçerli olarak beyan edecek durumda bulunmamakta ise, kanunî temsilcisinin muvafakatı alınacaktır.

Madde 53

İnfaz Devleti, hükümlünün naklini kabul edip etmediğini en kısa süre içerisinde Hüküm Devletine bildirecektir.

Madde 54

1. Âkit Taraflar nakil üzerinde mutabık kaldıkları takdirde, İnfaz Devletinin yetkili makamı, kararda yer alan cezanın niteliği ve süresi ile bağlı olacaktır.

2. Cezanın niteliği veya süresi, İnfaz Devletinin mevzuatı ile bağdaşmamakta ise veya bu devletin mevzuatı gerektirmekte ise, İnfaz Devletinin yetkili makamı bu cezayı, aynı nitelikteki suçlar için kendi mevzuatında öngörülen cezaya dönüştürebilecektir. Bu ceza, mümkün olduğu ölçüde, niteliği itibariyle Hüküm Devletinde verilen karardaki

cezaya tekabül edecektir. İnfaz Devletinde uygulanan müeyyide, niteliği ve süresi yönünden Hüküm Devletinde verileden daha ağır olamayacağı gibi İnfaz Devleti mevzuatında aynı nitelikteki suçlar için öngörülen azamî miktarı da geçmemelidir.

3. İnfaz Devletinin yetkili makamı, olayların sübutu ile bağlı kalacak ve hürriyeti bağlayıcı müeyyide yerine başka nitelikte bir müeyyide ikâme edemeyecektir.

Madde 55

İnfaz Devletinin muvafakat etmesi halinde, Âkit Tarafların yetkili makamları mümkün olan en kısa süre içinde hükümlünün nakil yerini, tarihini ve şartlarını tespit edeceklerdir. Hükümlünün teslimi Hüküm Devletinin ülkesinde gerçekleştirilecektir.

Madde 56

1. Şartla tahliye dahil cezanın infazı, İnfaz Devleti mevzuatına tabi olacaktır.
2. Nakledilen Hükümlü hem Hüküm Devleti hem de İnfaz Devletinde çıkarılan genel aftan yararlanacaktır.
3. Nakledilen hükümlü sadece İnfaz Devletinde özel aftan yararlanabilir.
4. Nakilden sonra, hükümlünün mahkûmiyet kararının yeniden tetkiki için müracaatı konusunda yalnızca Hüküm Devleti mahkemesi karar verme yetkisini haizdir.

Madde 57

1. Âkit Taraflar, özellikle genel af, özel af ve kararın yeniden tetkiki başvurusu dahil cezanın infazını etkileyebilecek tüm değişikliklerden birbirlerine karşılıklı bilgi vereceklerdir.
2. İnfaz Devleti, cezanın infazı tamamlandığında Hüküm Devletine bilgi verecektir.

Madde 58

Hükümlünün İnfaz Devletine teslimi, olanaklar ölçüsünde 43 üncü maddenin 3 üncü paragrafında öngörülen usule uygun şekilde gerçekleştirilecektir.

Madde 59

1. Hükümlünün nakli talebi yazılı olarak yapılacaktır.
2. Talebe aşağıdaki belgeler eklenecektir:
 - Kararın, kesinleşme şerhini içeren onaylı örneği;
 - Suçu tanımlayan ve cezayı gösteren kanun maddesi metinleri;
 - Mümkün olduğunca ayrıntılı olarak hükümlünün kimliği, vatandaşlığı, oturduğu yer veya ikametgâhına ilişkin bilgiler;
 - Hüküm Devletinde infaz edilen ceza miktarını gösteren belge;
 - Hükümlünün nakle ilişkin rızasını içeren beyanı;
 - Talebin incelenmesi için önem arzedecek diğer belgeler.

Madde 60

İnfaz Devleti, gönderilen bilgi ve belgelerin yetersiz olduğu kanaatinde ise, tamamlayıcı bilgi isteyebilir ve bunun iletilmesi için kabul edilebilir nedenlerle uzatılması mümkün olmak kaydıyla, bir süre tespit edebilir. Tamamlayıcı malumatın gönderilmemesi halinde, İnfaz Devleti, önceden tedarik edilen bilgi ve belgeleri esas alarak kararını verecektir.

Madde 61

Nakil talepleri ile ekindeki belgeler resmî bir tasdik işlemini gerektirmez. Bunlara İnfaz Devleti dilindeki tercüme ekleneciktir.

Madde 62

Hükümlünün nakli ile ilgili olarak, münhasıran Hüküm Devleti ülkesinde yapılanlar dışındaki masraflar İnfaz Devleti tarafından karşılanacaktır.

BÖLÜM 4

CEZAİ KONULARLA İLGİLİ TALİ HÜKÜMLER

Madde 63

Âkit Taraflar, diğer Taraf ülkesinde suç işlemiş bulunan vatandaşları hakkında, bu Tarafın talebi üzerine, kendi mevzuatları hükümlerine uygun olarak ceza muhakemesi yapmayı taahhüt ederler.

Madde 64

1. 63 üncü maddede öngörülen cezaî takibata tevessül edilebilmesi için Âkit Tarafların birbirlerine gönderecekleri yazılı talepler aşağıdakileri ihtiva edecektir:

- İsteyen makamın adı;
 - İşleniş tarihi ve yeri de içermek kaydıyla, talebe konu teşkil eden suçla ilgili belgeler;
 - Sanığın kimliği, vatandaşlığı ve olanaklar ölçüsünde ikamet ettiği veya oturduğu yer hakkında malumat;
2. Talepnameye aşağıdaki belgeler eklenecektir:
- Hazırlık soruşturması evrakı veya bunların İsteyen Taraf dilinde düzenlenmiş ve aslına uygunluğu tasdik edilmiş örnekleri;
 - Ceza muhakemesi sırasında delil teşkil edebilecek tüm eşyalar ve belgelere; bu konuda işbu Anlaşmanın 67 nci maddesi hükümleri uygulanacaktır.
 - Suçun işlendiği yerde yürürlükte olan mevzuata göre uygulanması gereken kanun maddeleri metinleri;

- Gerekli ve mümkün olduğu takdirde, sanığın fotoğrafı ve parmak izleri,

3. İstenilen Âkit Taraf muhakeme sonucundan diğer Tarafa bilgi verecek ve kesinleşen kararın bir örneğini gönderecektir.

Madde 65

1. Âkit Taraflardan birinin ülkesinde tutuklu bulunan bir kişinin diğer Taraf ülkesinde tanık sıfatıyla dinlenilmesine gerek görülürse, İstenilen Taraf, tutukluluk halinin devamı ve dinlenildikten sonra en kısa süre içinde geri gönderilmesi şartıyla, bu kişinin İsteyen Taraf ülkesine gönderilmesine muvafakat edebilir.

2. Üçüncü bir Devlet ülkesinde tutuklu olan kişinin tanık sıfatıyla dinlenmesine gerek görüldüğü takdirde, Âkit Taraflar, bu kişinin kendi ülkesinden transit geçişlerine izin vereceklerdir.

3. Yukarıdaki 1 ve 2 nci paragraflarda öngörülen hallerde, olanaklar ölçüsünde 28 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 66

1. Suçlunun iadesini İsteyen Tarafa, suçun işlenişine ilişkin olanlar ile ceza muhakemesi sırasında delil teşkil edebilecek herşey, iadesi istenilen kişinin ölümü veya başka sebeplerle iadesi gerçekleştirilemese dahi, teslim edilecektir.

2. İstenilen Taraf, başka bir ceza muhakemesi için gerekli görmesi halinde, söz konusu şeylerin teslimini geçici olarak erteleyebilir.

3. Teslim edilecek eşyalar üzerindeki üçüncü kişilerin hakları saklıdır. Bu eşyalar, ilgililerine teslim edilmek üzere gönderen Tarafa iade olunacaktır.

Madde 67

Suçluların iadesi ve eşyaların teslimi ile ilgili olarak, münhasıran İstenilen Taraf ülkesinde yapılanlar dışındaki masraflar İsteyen Tarafça karşılanacaktır.

Madde 68

1. Âkit Taraflar, diğer Taraf vatandaşları hakkında verilen ve kesinleşen mahkûmiyet kararları ile ilgili bilgileri, yılda en az bir defa olmak üzere birbirlerine iletceklerdir.

2. Âkit Taraflar, talep üzerine, daha önce İstenilen Taraf ülkesinde bir mahkûmiyet kararına konu teşkil eden ve talep tarihinde İsteyen Taraf ülkesinde ceza muhakemesine tabi tutulan kişiler hakkındaki adlî sicil kayıtlarına ilişkin malumatı, birbirlerine iletceklerdir.

3. Âkit Taraflar, yukarıdaki 1 ve 2 nci paragraflarda öngörülen hallerde, olanaklar ölçüsünde mahkûm edilen kişilerin parmak izi fişlerini birbirlerine göndereceklerdir.

Madde 69

III üncü kısmın hükümleri, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce vuku bulan olaylara ilişkin talepler için de uygulanacaktır.

Madde 70

İşbu Anlaşmanın uygulanmasında doğabilecek her türlü sorunlar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 71

İşbu Anlaşma onaylamaya tabidir.

İşbu Anlaşma, onay belgelerinin teatisinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 72

İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, Âkit Taraflardan her biri herhangi bir tarihte diğer Âkit Tarafa bildirmek kaydıyla Anlaşmayı feshedebilir.

Fesih, diğer Devletin böyle bir bildirim almasından 6 ay sonra geçerlilik kazanacaktır.

İşbu hükümlerin kanıtı olarak, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri, Anlaşmayı imzalamış ve mühürlerini tatbik etmişlerdir.

İşbu Anlaşma Ankara'da 24.2.1997 tarihinde Makedonca ve Türkçe dillerinden ikişer orijinal nüsha ve herbiri esas metin olarak düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA
Sayın Şevket KAZAN
T.C. ADALET BAKANI

MAKEDONYA CUMHURİYETİ
ADINA
Sayın Vlado POPOVSKI
M.C. ADALET BAKANI

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	26
13	1	13
28	66	39: 40, 258: 281

I- Gerekçeli 167 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 66 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/311